

WWW.UNILIB.RS

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

БЕОГРАДСКЕ

ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ

Год. XXI.

СРЕДА 27. АВГУСТА 1903.

Број 36.

ИЗЛАЗЕ НЕДЕЉНО ЈЕДАН-ПУТ

ПРЕПЛАТУ ВАЉА СЛАТИ УПУТНИЦОМ АДМИНИСТРАЦИЈИ ЛИСТА
А СВЕ КОРЕСПОНДЕНЦИЈЕ УРЕДНИШТВУ

ЦЕНА:

За Србију на годину	6 динара
на пола године	3 "
За стране земље на годину	9 "

РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА НЕ ПРИМАЈУ СЕ

ГРАЂАНСТВУ ГРАДА БЕОГРАДА

Његово Величанство Краљ превисоким Указом Својим од 4. ов. м. на предлог Председника Министарског Савета а по саслушању Министарског Савета одлучио је: да се рођен дан Његовог Краљевског Височанства Престононаследника **ЂОРЂА**, двадесет седми дан месеца августа, уврсти у државне светковине Краљевине Србије.

Прва таква светковина славиће се двадесет седмог августа тек. године.

Суд београдске општине, извештавајући о овоме београдске грађане, уверен је, да ће и Београђани увеличати ову народну светковину видним знацима љубави, оданости и поданичке верности према Његовом Величанству Краљу Србије Петру I и Његовом Дому а нарочито присуствовањем благодарењу у Саборној Цркви, кићењем домова заставама и у вече осветљењем.

Од суда београдске општине 26. августа 1903. г. Абр. 8037, Београд.

ГРАЂАНСТВУ ГРАДА БЕОГРАДА

На другом збору грађана београдске општине држаном 17 јула ов. год. за избор председника и пет кметова београдске општине имало је право гласа 9712 способних гласача, на збор дошло и гласало свега 1754 способних гласача.

Од бираних кандидата изабрати су и то:

За председника београдске општине г. **Коста Главинић**, проф. В. Школе.

За кметове правнике беогр. општине г. г. **Михаило Марјановић**, секретар беогр. општине, и **Сима Поповић**, адвокат; и

За кметове београдске општине који не морају бити правници г. г. **Љуба Јоксимовић**, књићар, **Стеван Миљковић**, благајник врачарске штедионице и **Влада Вељковић**, кафеџија.

Сви кметови положили су заклетву пред општинским одбором 4 августа ов. год. и одмах уведени у дужност, сем г. Симе Поповића, кмета-правника, који је на кметовску дужност дао оставку и одбор му исту 4 августа ов. год. уважио.

Изабрати председник београд. општине г. **Коста Главинић**, превисоким Указом Њ. В. Краља од 11 августа ов. год. утврђен је за председника београдске општине и пред општинским одбором 20 авг. ов. год. положио заклетву на дужност председника и исту примио.

Ово се јавља грађанству београдском ради знања.

Од суда београдске општине 21 августа 1903 године, АБр. 7890, Београд.

ПОДЛИСТАК

ИСТОРИЈА СРЕМА

НАПИСАО

МИХ. Ј. МИЛАДИНОВИЋ

(Овај је рад награђен са 400 дина, првом андованском наградом Београдске Општине од 15. јуна 1899. год.)

(НАСТАВАК)

На две године после заузећа Сирмиума заузму Обри и Сингидунум, па се упуते низ Дунав, заузму Виминациум и друге градове, продреше тако чак до Црног Мора (583. г.). Кад исте године уговори Бајан мир са римском царицом, постахне опсада Словене, те они нападну на римску царицу и продру близу Цариграда, одатле их Маврићијев војвода, Коментпол, сузбије. Године, 587. цар Маврићије разбије Бајанову војску код Адријанопоља, а одмах друге године место Обара опустоше Словени Тракију.¹

Године 589., када се римска војска борила у Азији, нападну на царицу заједнички Обри и Словени, опустоше је продревши близу Цариграда. Том се приликом одвоји један део Словена и освоји

¹ Љ. Ковачевић и Љ. Јовановић, Ист. Срп. Нар., св. I, стр. 54.

Пелопонез, па се стално настани у великом делу ове класичне земље, где се одржаше скоро три века независно од византијске царице. 601. године прекиде цар Маврићије мир, који је уговорио са Обрима и пошље противу њих војску са војводом Коментолом. Овај са војском дође у Сингидун, где се сједини са Присковом војском и ударе заједнички на Бајана. После дуже и очајне борбе Обри буду потучени. Од обарске војске било је око 17.000 заробљено, а око 60.000 које Обара, које Словена, Гепида, Бугара и других војника било је уништено нешто оружјем византијским а нешто по мочварама подунавским и потиским.¹

Друге године по поразу обарском хтеде цар Маврићије и дачке Словене потпуно да умири, али у овоме није успео, јер се послана војска побуни и поврати у престоницу, где збаци Маврићија а подигне на царски престо свога вођу Фоку. Цара Фоку збацио је после леког времена (610. год.) Ираклије, који добије царски престо. Ираклије је имао као и његов претходник да се бори са Персијанцима у Азији. Ту прилику употреби Бајан, те уђе 617. год. с војском (у којој је било и Словена) у римске земље, па оплени и саму околину Цариграда, заробив 70.000 душа и тек после три го-

¹ Љ. Ковачевић и Љ. Јовановић, Ист. Срп. Нар., св. I, стр. 68.

дине утврди мир са византијском царицом. Када је 626. год. опстанак византијске царице био у опасности од Персијанаца, пођу и Обри као савезници персиски с војском, у којој је било доста и Словена са Балканског полуострва. Обри не само да тада нису имали успеха, но су се и са Словенима завадили и покварили савез, те су се морали повратити у Панонију. Ово је био велики удар за Обре, а уз то је кнез Само био ослободио Чехе и један део других Словена од обарске власти, те је тако обарска превласт почела нагло да опада. Што су Словени напустили Обре било је у неколико утицаја и од византијског цара Ираклија. Он је успео да и Бугари, који су живели између ушћа Дњестра и Дунава, у ово доба напусте Обре.¹

Јужни Словени, који су се у спору са царем Ираклијем отргли од Обара, заузму у ово време велики део земаља на Балканском полуострву, коју су земљу Обри при својим походима били готово са свим опустошили. Словенима је ту земљу и цар Ираклије признао, да би с помоћу њиховом пресекао Обрима у будуће приступ на Балканско полуострво.

Кад су Обри са Словенима упадали у византијску царицу, они су често, као што

¹ Љ. Ковачевић и Љ. Јовановић, Ист. Срп. Нар., св. I, стр. 74—75.

ПРИМАЊЕ

У ДВОРУ

ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА КРАЉА

НА ДАН 27. АВГУСТА 1903. ГОД.

ПОСЛЕ СЛУЖБЕ БОЖЈЕ

ЊЕГОВО ВЕЛИЧАНСТВО КРАЉ

И

ЊЕГОВО КРАЉЕВСКО ВИСОЧАНСТВО

ПРЕСТОЛОНАСЛЕДНИК ЂОРЂЕ

ПРИМАЊЕ ПОДВОРЕЊА ОВИМ РЕДОМ:

У 11 часова
ДИПЛОМАТСКИ КОР.У 11¹/₄ часова
КРАЉЕВСКУ ВЛАДУ.У 11¹/₂ часова

Његово Високопреосвештенство Архиепископа Београдског и Митрополита Краљевине Србије са свештенством.

У 11³/₄ часова

Председника и Потпредседника Државног Савета са Советницима.

Бивше Министре-Председнике.

Српске Краљевске Посланике код страних Дворова који се у Београду налазили буду.

Министре и Краљевске Посланике код страних Дворова на расположењу и Министре, Советнике и Генерале у пензији.

Председника и чланове Касационог и Апелационог Суда и председнике првостепених и трговачког суда.

Председника и чланове Главне Контроле.

Ректора и Професоре Велике Школе, редовне Професоре Војне Академије, Директоре средњих школа, Директора Трговачке Академије и Управитеља Више Женске Школе.

Више чиновнике грађанског реда, и то:

Из министарства Правде:

Начелника Министарства.

Из Министарства Просвете и Црквених Послова:

Начелника одељења за просветне послове, Библиотекара Народне Библиотеке, Управитеља: Државне Штампарије и Народне Позоришта, Пастора евангелске цркве.

Из Министарства Иностранних Дела: Начелнике Министарства, српске генералне консуле и прве секретаре наших Посланстава код страних Дворова који се у Београду налазили буду.

Из Министарства Унутрашњих Дела: Начелнике одељења полициског и санитетског.

Начелника округа београдског.

Управника града Београда са председником и одбором београдске општине и свештенством разних вероисповеди.

Из Министарства Финансија:

Управника државних монопола.

Директора фабрике дувана,

Начелнике одељења или њихове заступнике.

Државног правобраниоца,

Председника Пореске Управе,

Цариника београдског.

Из Министарства Грађевина:

Директора државних железница.

Помоћника директора,

Начелнике одељења или њихове заступнике.

Из Министарства Народне Привреде: Гувернера и вице-гувернера Народне Банке,

Управника фондова,

Држав. комесара код Народне Банке,

Држав. комесара код Извозне Банке,

Начелнике одељења или њихове заступнике.

У 12 часова
ОФИЦИРСКИ КОР.Први АЉУТАНТ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА КРАЉА,
ПУКОВНИК,

Дам. Половић

Примедба. — При доласку у Двор, кола ће улазити кроз капију до Новог Двора, а излазеће кроз ону до Министарства.

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

Предао дужност. — Г. Никола И. Стаменковић, бив. председник београдске општине, предао је 18. ов. м. дужност председника општине најстаријем кмету по избору г. Михаилу Ерковићу. Тога дана у 5 часова по подне држана је одборска седница, по свршетку које г. Стаменковић се опростио са неколико складних речи са г. г. општинским одборницима, захваливши им на помоћи, коју су му указивали у вршењу општинских послова који долазе у круг рада општ. одбора.

Заступао председника општине. — Г. Михаило Ерковић, најстарији кмет београд. општине заступао је председника београд. општине 19 и 20 ов. м.

Примио дужност. Г. Коста Главинић, проф. Велике Школе, који је на другом збору грађана београдске општине држаном 17 Јула тек. године изабрат, а превисоким Указом Његовог Величанства Краља од 11. ов. м. утврђен за председника београд. општине у седници општ. одбора од 20 ов. м. положио је заклетву на дужност председника општине и исту примио. Пошто је г. Главинић примио дужност отворио је одборску седницу следећим говором:

Господо одборници!

Позван поверењем велике већине београдских грађана, који су 17. пр. м. изашли на биралиште, да заузмем положај председника београдске општине, сматрам за једну од првих својих дужности да са овога места искажем своју благодарност Његовом Величанству Краљу што је благоизволео потврдити мој избор за председника престоничке општине, којим су ме Београђани почаствовали, и грађанима београдским што су ме одликовали својим, за мене драгоценим поверењем, а у исто време и да изјавим: да ћу све своје знање и умење употребити на то, да, колико буде зависило од мене лично, што више и оправдам то поверење.

смо поменули, одводили из царевине (нарочито из околине Солуна) велики број заробљеника, које су насељавали обично у Срему и околним областима. Ту је ово византинско становништво било измешано са словенским и обарским становништвом, а било је нешто и Бугара, који су преостали од оних, које је њихов поглавица Курт био довео Обрима у помоћ противу Византије. Ово разнолико сремско становништво мешало се међу собом и јако се намножило. У првој половини VIII века потомци ових обарских заробљеника били су слободни и хаган им је дао, по обарском обичају, засебног поглавицу, који се звао Кубер.

У већине Куберових поданика био је римски дух још у јакој успомени и с тога се у њих појави велика чежња, да се врате у земљу својих предака и Кубер, осећајући и сам то, одметне се од хагана и поведе своје људе из Обарске земље. Обарски хаган пође за њима у потеру, али пошто је тада већ била опала обарска сила, Кубер потуче Обре у два боја и пређе на византинско земљиште, те се насели са својим људима у Повардарју. Ну овде, у новој домовини, показаше се одмах разне тежње Куберових људи. Они који су били римског порекла тражили су да се населе у поједине византинске градове, а други не хтедохте, хотећи да очувају своју неримску народност и самосталност.

Кубер се придружи жељи ових других и изрази код цара Константина V., да га цар призна за кнеза заузете земље, којом да влада под врховном влашћу царевом. Многи се Куберови људи, римског порекла, одвоје и населе у Солуну. Кубер прикупи Словене из околине Солуна и с њима науми да освоји Солун, јер је увидео, као и Словени, да из Солуна прети опасност његовој независности. Он покуша да то изврши преваром, с помоћу свога доглавника Мавра, али се ова превара открије и Солун се и даље одржа.¹

Као што смо поменули, обарска власт почела је опадати, јер не беше више у животу силнога хагана Бајана.

Године 788. ударише Обри, који су још били господари Паноније и Срема, на Франачку (фрушку) државу, али овај њихов напад буде одбијен.

Док су кроз Подунавље за око три столећа пролазили разноврсни народи, у којој сеоби народа нестане у овим крајевима знаменитих римских градова и римске културе, дотле се на западу Европе уредеше одношаји и фрушком народу пође за руком, да оснује снажну државу, која је у

касније доба средњег века предузела ону улогу, коју су Римљани имали у животу европских народа у старом веку.

Држава Фруга (или Франака) ширила се из праве Фрушке (касније Француске и земаља на Рајни) преко Италије и Германије ка Балканском полуострву. Ово је ширење вршено у два правца: једним из Италије преко Истре, а поводом борбе са Византинцима; другим из Германије низ Панонију и Дунав, а поводом борбе са Обрима.¹

Фрушки краљ Карло Велики (768—814) разори лонгобардско краљевство (774. г.) а 788. г. освоји Истру од Византије и збаци баварског војводу Тасила, па освоји Баварску и норичке Словене, који су били под Баварском. Овим је дошао Карло до обарске границе и постао им сусед. Карло науми тада да и Обре покори својој власти, да би се отресао њихова несносна суседства.

Обарска је држава била тада знатно ослабила и Карло ударив на њу са војском (у којој је било и Словена) после осмогодишњег рата доврши 799. год. потпуно освојење обарске државе. Einhard, у биографији Карла Великог, вели: „Колико је у овом рату било битака и колико се крви пролило, сведочи опустела без становни-

¹ Љ. Ковачевић и Љ. Јовановић, Ист. Срп. Нар. св. II, стр. 16.

¹ Љ. Ковачевић и Љ. Јовановић, Ист. Срп. Нар., св. II, стр. 21.

Господо одборници!

Руковођен уверењем, да је дужност свакога грађанина, припомоћи свим својим, ма и најслабијим силама, унапређење и развитак општине у којој живи, пристао сам да напустим свој досадашњи мирни и независни положај професора на Вел. Школи, а да примим нову далеко сложенију дужност председника највеће општине у Србији. Примајући се ове нове дужности, био сам свестан и њенога значаја и свију тешкоћа с којима је везана; али, тврда вера у то: да ће ме и суд и одбор општински, у коме је велика већина људи с којима сам и раније, као одборник општински, заједнички радио, и грађани престонички, као и надлежни виши чиноци и све општинско особље, свесрдно потпомоћи, да своју председничку дужност, на корист наше општине, што боље испуним, дала ми је куражи да примим пуну част и одликовања, али у исто време и пуну тешкоћа, дужност председника београдске општине.

На нову општинску Управу много се полаже и од ње грађани много очекују, а од мене можда и то: да ја већ данас издајем са својим програмом, кога се мислим држати при руковођењу општинских послова, што ми није могуће учинити све докле докле мало ближе не упознам своју нову дужност, јер не радо обећавам оно што не могу испунити. Надам се, пак, да ћу после неког времена моћи изнети пред вас и такав програм, а на овом првом састанку, сматрам, Господо одборници, за потребно, рећи вама, а преко вас и грађанству београдском, да ћу се сав заложити за то: да се уз припомоћ вашу што пре приступи извршењу бар оних великих општинских радова, чије је извршење постало насušна потреба Београда.

Ово ће нам, држим, бити у толико лакше, што су многи претходни радови,

благодарећи нарочито заузимљивости и раду мога поштованог претходника г. Николе И. Стаменковића, с којим сам и као одборник и као члан разних општинских комисија, заједнички, више година радио, или скоро при свршетку или су већ упућени правилним путем. И ја сматрам за своју пријатну дужност да му овом приликом изјавим своју захвалност, што је својим преданим, и ако кратковременим радом, као председник општине, знатно утро пут којим, с вама заједно, и ја мислим ићи.

У нади да ће наш заједнички рад бити крунисан успехом за наш град и општину, отваравам данашњи састанак.

О Г Л А С

Према одобрењу Г. Министра Грађевина од 23 Августа т. г. Бр. 6688 држаће Управа гр. Београда јавну усмену лицитацију у свом грађевинском одељењу на дан 6 Септембра т. г. у 11 часова пре подне за **оправку зграде царинаре београдске на Сави.**

Предрачунска је цена овога посла 3818 динара и 47 пр. дин. а кауција у 600 динара полаже се у готовом новцу, вредећим папирима или интабулацији према закону.

Из канцеларије грађевинског одељења Управе града Београда, 25 Августа 1903 год. у Београду, ГБр. 1250.

О Г Л А С

Као сваке, тако и ове године држаће се у вароши **Смедереву на „царини“** тродневни панађур о „Малој Госпојини“ на дан 8, 9 и 10 Септембра, на коме ће се поред крупне и ситне стоке продавати још и сви ово-земаљски производи законом дозвољени.

У Смедереву постоји жељезничка, паробродска, поштанско-телеграфска и телефонска станица.

Ово се јавља трговачком сталежу као и свима осталим којих се тиче ради знања и управљања.

Од стране суда општине смедеревске 11 Августа 1903. год. Бр. 367, Смедерево.

Н А Р Е Д Б А

Решењем општинског одбора од 10 јануара т. год. АБр. 266, концесија за чишћење нужника и помијара за годину 1903-ћу, 1904-ту и 1905 ту уступљена је Димитрију Стојановићу, под условима, у којима су прописане санитарско-полицијске мере.

Ово решење одобрио је г. министар унутр. дела у смислу чл. 152. зак. о општинама, и исто је постало извршно и према осталим концесионарима.

Према томе, нико други нема права обављати овај посао сем поменутог концесионара.

С тога суд општине београдске у интересу здравља београдског становништва а на основу чл. 89, 92 и 93 тач. 1-ве зак. о општинама и §. 326 крив. закона са допуном од 13 маја 1902 год. наређује:

Да у реону и атару општине београдске, нико не сме износити нужничку нечистоћу, сем концесионара Димитрија Стојановића.

Ко противу ове наредбе буде поступио биће кажњен са 50 до 150 динара новчане казне, у корист општине касе.

Од суда општине београдске 18 фебруара 1903 год. АБр. 1721, Београд.

штва Панонија и престоница хаганова, у којој од пустоша није остало ни трага од људског становања. У тим бојевима изгубе све обарско племство, пропаде им сва слава и разграби се све благо, које је дуго времена тамо гомилано.¹

У овом фрушко-обарском војевању учествовали су и Словени из Срема и околних области, помажући Карлу Великом.

Обри су се распрштали на све стране. Многи одоше преко Тисе ка Бугарима, а они који заосташе покорише се Карлу, пошто су му послали посланике, који му се у Ахену поклонили и признаше за господара њихове земље.² У опустелу Панонију доселише се опет Словени, који се над преосталим Обрима осветише за њихова пређашња тиранства, тако, да су Обри тражили од Карла да се насели у горњу Панонију.³ Победив Обре, освоји Карло горњу и доњу Панонију. Нема доказа да су Фрузи заузели и земљиште источно од Дунава, ма да је Пинин прошао са војском кроз Дачку.

Др. Фрања Рачки при набрајању области, које су Фрузи од Обара заузели, вели:

„Из доње Паноније ласно су Франци преко Драве насртали у Сирмиум, где су посели нека места; али да би били сав Срем освојили тешко ће тко доказати.“¹ Да не бисмо доказивали ово последње, навешћемо речи самога Рачког, које је он исказао касније у својој ваљаној расправи „Hrvatska prije XII vieka“, где вели: „Да је и Срием од Франака освојен и држави придружен био сведочи нам уз остало такођер име: *Frangorum*, које је за онај придел остало и кашње код Грка, за тим онђе град *Francavilla*, напоскон наш назив Фрушка Гора за ону сремску гору.“²

Све освојене земље подели Карло у две пограничне грађије, у којима постави два погранична грофа (*Markgrafen, comites*). Грофу источне покрајине (*Ostland*) потчини источне крајеве (*Ostmark*) међу Рабом и Трауном а затим и Панонију до Драве. Међу тим Корунску, Истру, Далмацију и Посавље (са Сремом), преда на управу фријулског грофу Ериху.

Тако, дакле, Срем дође под врховну власт Карлова васала, грофа фријулског

Ериха. У осталом Срем је за све време фрушке владе имао самоуправу и своје словенске кнезове, који су признавали врховну власт грофа Ериха, а преко њега и Карлову власт. У ово време област, која је у XIII веку названа Славонијом, са Хрватском и Сремом први пут су спојене и учињене административном целином (као што су данас).

За време Сеобе Народа и за владе Хуна и Обара било је готово са свим нестало у Срему Хришћанства, које се у њему било тако рано развило. За владе римске сремски владика имао је црквену власт и изван Срема. Још за владе цара Диоклецијана Сирмиум је био управно средиште готово целог Балканског полуострва па и једног дела (Панонија) на северу од Балк. пол. Доцније за време Хришћанства Сирмиум поста и црквено средиште ових земаља и сремска епископија буде подигнута на степен архиепископије. Владике из Сингидунума, Сисције, Мурсе и других градова признаваху црквену власт сремског архиепископа.

— Наставиће се —

¹ Einhard, Vita Karoli Magni. Издао Pertz, Monumenta, књ. II., стр. 449.

² Annales Fuldenses, Pertz, Monum. Germ., књ. I, стр. 449.

³ На овај начин неки су крајеви, као данашња Бачка, са свим опустели и дуже времена остали без становника, због чега се и зваху „Аварском пустињом“.

¹ Dr. Fr. Rački, Arkiv za pov. jug., св. IV, стр. 270.

² Rad, књ. LVI., стр. 107. — За назив „Фрушка Гора“ вели Смичиклас: „Војске на име франачке полигату у Срему уз Фрушку гору ваљда кроз више година док је ова гора по Францих могла име добити. Овуда су редом уз Дунав могле јоште стати старе римске утврде, пак су добро дошле франачкој војсци за прелаз преко Дунава у срце аварске земље.“ (Т. Smičiklas, Pov. Hrv. I, стр. 164.)